

Fartyg 2022 – svenska och utländska fartyg i svensk regi

570

Flottan bestod av 570 fartyg, 1 fartyg färre än föregående år.

314

Handelsflottan bestod av 314 fartyg, 3 fartyg färre än föregående år.

256

Specialfartygen var 256 till antalet, 2 fler fartyg än föregående år.

0,2 %

Handelsflottan som andel av den totala världshandelsflottan, mätt i bruttodräktighet, oförändrat mot föregående år.

46

Medelåldern på handelsflottan uppgick till 46 år, oförändrat mot föregående år.

18

Medelåldern på utlandsregistrerade handelsfartyg i svensk regi uppgick till 18 år, 1 år yngre än föregående år.

572

Antal handelsfartyg i svensk regi som svenska rederier disponerade (uthyrda till utlandet exkluderade).

24 %

Kvinnor i personalen på handelsfartyg utgjorde 24 procent, en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående år.

Not: Alla siffror ovan avser svenskregistrerade fartyg på minst 100 brutto, per 31/12-2022, om inte annat framgår.

Statistikens omfattning

Undersökningen omfattar populationen av samtliga svenskregistrerade handels- och specialfartyg, samt när det gäller fartygens användning även utlandsregistrerade handelsfartyg i svensk regi.

Detta är en sammanfattning av statistiken Fartyg 2022 – Statistik 2023:13

Publiceringsdatum: 2023-05-03

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och Trafikanalys är statistikansvarig myndighet inom området transporter och kommunikationer. Trafikanalys analyserar och utvärderar svensk transportpolitik och ansvarar för den officiella statistiken.

Definition av skepp

Från 1 februari 2018 är *skepp* ett fartyg som är längre än 24 meter. Om fartyget är max 24 meter långt är det en *båt*. Innan 1 februari 2018 var skepp ett fartyg som var minst 12 meter långt och 4 meter brett, annars var det en *båt*. I den här officiella statistiken om *Fartyg* ingår skepp men båtar är undantagna.

Begrepp

Bruttodräktighet, eller **brutto**, är ett storleksmått och brukar anges utan enhet. Brutto är $K \times V$, där $K=0,2 + 0,02 \times \log_{10}V$ och V är volymen av fartygets inneslutna utrymmen i kubikmeter.

Dödvikt är ett storleksmått som anges i ton och anger vikten av den last som ett fartyg maximalt kan bära inklusive vikten av fartygsbränsle, färskvatten, proviant och besättning.

Bruttodräktighetsdagar används som ett mått på transportkapacitet och räknas fram som respektive fartygs bruttodräktighet multiplicerat med antalet dagar det disponerats under året.

Fartyg i svensk regi är fartyg som ägs av ett svenskregistrerat bolag eller vars kommersiella drift sköts av ett svenskt bolag registrerat i Sverige. Detta innefattar både fartyg som är svensk- och utlandsregistrerade. Fartyg i svensk regi brukar också kallas svenskregistrerade fartyg. Det finns gränsdragningsproblem när ett fartyg ska betraktas som svenskregistrerat så siffrorna ska tolkas med viss försiktighet.

Handelsflottan består av lastfartyg (*Tankfartyg, Bulkfartyg, Rorofartyg, General Cargo, Containerfartyg, Övriga lastfartyg*) samt passagerarfartyg (*Passagerarfärjor, RoPax, Kryssningsfartyg, Övriga passagerarfartyg*).

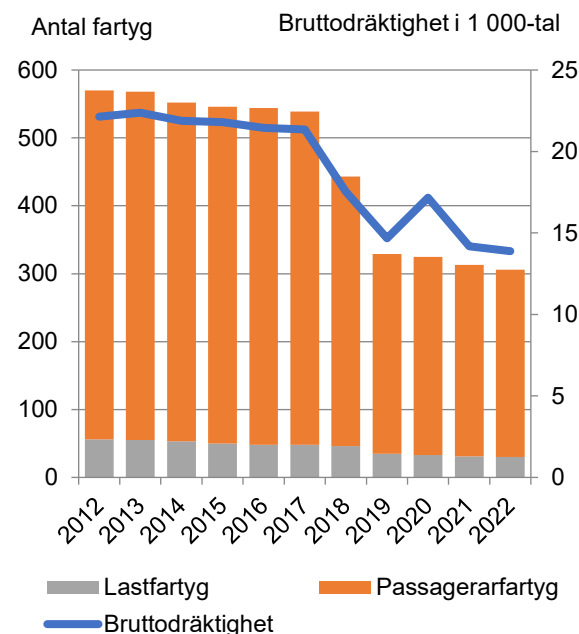
För bättre sammanvändbarhet används från och med 2020 liknande fartygsklassificeringar som i statistiken för Sjötrafik. Trots en enhetlig metod för fartygsklassificering finns det fortfarande gränsdragningsproblem mellan de olika fartygstyperna, t.ex. mellan färja och övriga passagerarfartyg.

Färre av de allra minsta fartygen

Den svenskregistrerade handelsflottan bestod år 2022 av 620 fartyg, varav 121 fartyg på minst 500 brutto.

Den svenskregistrerade handelsflottan med en bruttodräktighet *lägre än 100* uppgick till 306 fartyg den 31 december 2022. Under 2022 minskade denna del av flottan med 7 fartyg jämfört med

föregående år. 276 (90 procent) av de små handelsfartygen var passagerarfartyg och resterande 30 (10 procent) var lastfartyg. Det rör sig främst om små fartyg i kanal-, skärgårds- eller turisttrafik. Ser vi på de tio senaste åren har denna flotta av mindre fartyg minskat varje år (Figur 1). Observera även att fartygsdefinitionen ändrades år 2018, vilket medförde ett tidseriebrott.

Figur 1. Antal svenskregistrerade mindre handelsfartyg och den samlade bruttodräktigheten den 31 december 2012–2022. Fartyg med en bruttodräktighet under 100.

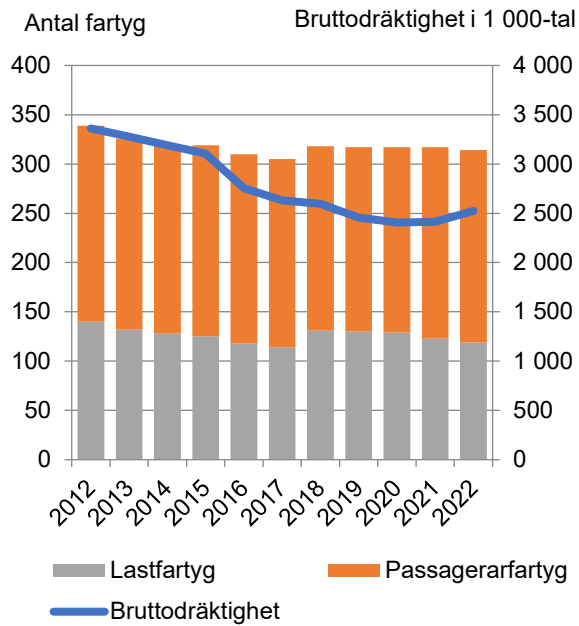
I fortsättningen av detta statistikblad kommenteras endast fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Något större lastfartyg

Mätt i antal fartyg, bestod den svenskregistrerade handelsflottan på minst 100 brutto av 314 fartyg den 31 december 2022. Det var 3 fartyg färre jämfört med 2021.

Antal lastfartyg uppgick till 119, en nettominskning med 4 fartyg. Trots färre lastfartyg ökade den totala bruttodräktigheten från 1,5 till 1,6 miljoner brutto och dödviktscapaciteten från 1,11 till 1,15 miljoner ton, ökning med 7 procent respektive 3 procent. Lastfartygen blev alltså i genomsnitt större.

Lastfartygen och passagerarfartygen utvecklades åt olika håll. Passagerarfartygens nettoförändring blev i stället marginellt positiv, +1 i antal. Antal passagerarfartyg uppgick 31 december 2022 till 195 fartyg (Figur 2).

Figur 2. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2012–2022 samt deras samlade bruttodräktighet. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Största hemmahamnarna

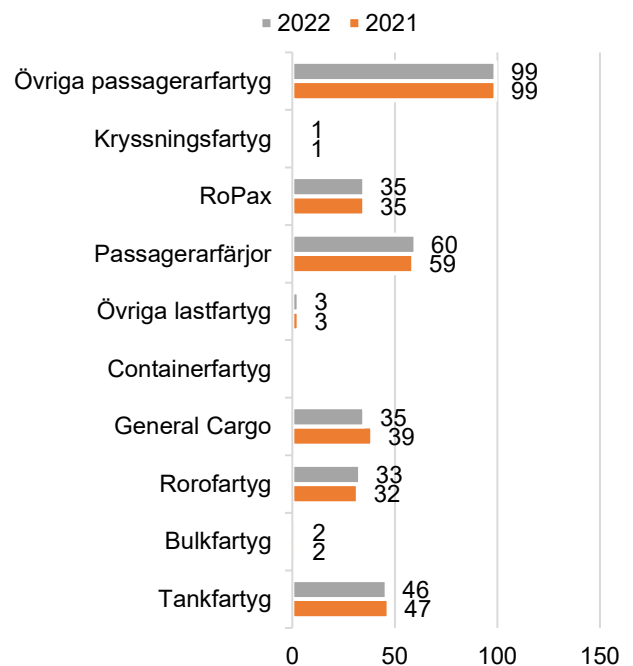
De största hemmahamnarna för den svenskregistrerade handelsflottan var Stockholm, Göteborg och Donsö med 80, 58 respektive 35 fartyg. Det är samma rangordning mellan dessa hamnar såväl 2021 som 2020.

Många äldre och små passagerarfartyg

Övriga passagerarfartyg, såsom äldre och mindre passagerarfartyg, är vanligast sett till antalet svenskregistrerade passagerarfartyg. Antalet Övriga passagerarfartyg, Färjor och RoPax uppgick till 99, 60 respektive 35 fartyg, per 31 december 2022. Det var små förändringar jämfört med föregående år. Ett kryssningsfartyg fanns i det svenska registret i slutet på 2022.

Tankfartyg är fortsatt vanligast bland de svenskregistrerade lastfartygen. Antalet Tankfartyg, fartyg med blandad last (General cargo), Rorofartyg och Bulkfartyg uppgick till 46, 35, 33 respektive 2 fartyg, per 31 december 2022.

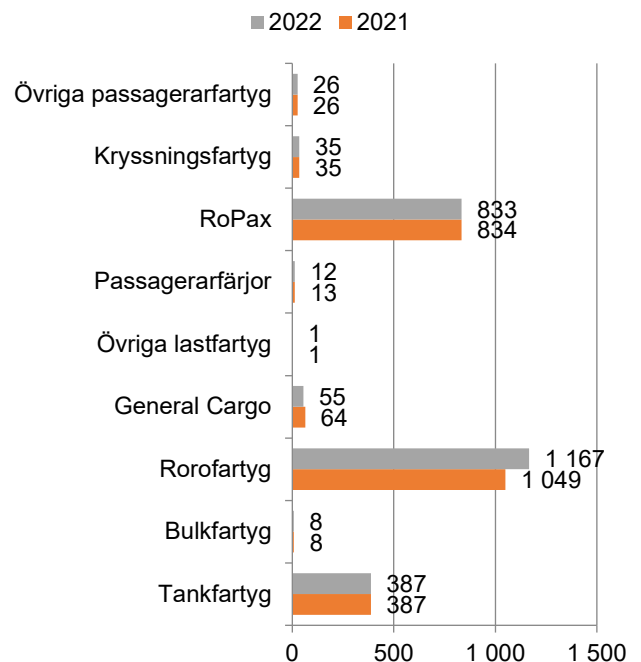
Övriga lastfartyg var 3 till antalet. Inga containerfartyg fanns registrerade i det svenska registret under 2022. Några fartyg har sålts till utlandet och fartygen med blandad last (General cargo) har minskat mest.

Figur 3. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2022 och 2021. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Nybyggda större rorofartyg

Lastfartygen blev större och bidrog till ökad kapacitet, framför allt på grund av att ett par nybyggda rorofartyg tillkommit.

Figur 4. Den svenskregistrerade handelsflottans bruttodräktighet i 1 000-tal den 31 december 2022 och 2021. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Rorofartygen är den klart största kategorin mätt i bruttodräktighet, följt av *RoPax* och *Tankfartyg*.

Passagerarfartygens totala bruttodräktighet var i stort sett oförändrad och ökade bara marginellt.

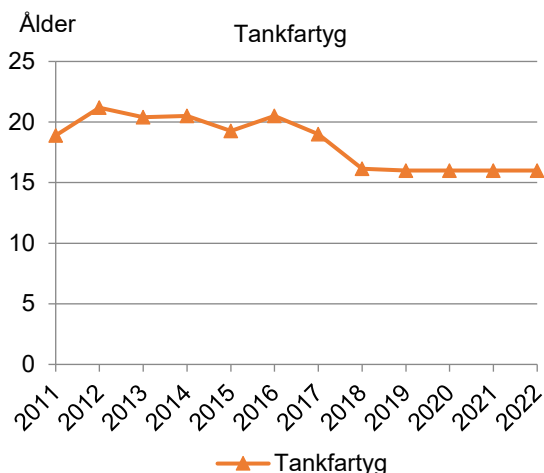
Fartygens medelålder

Medelåldern redovisas nedan för de tre största fartygstyperna (mätt i kapacitet).

På grund av ett antal nybyggda *Rorofartyg* sjönk medelåldern för denna fartygstyp vid utgången av 2022 till 27 år från 28 år föregående år.

Ropax-fartygens medelålder steg från 29 år till 30 år. *Ropax*-fartyg definieras som passagerarfartyg med bildäck som även tar en del lastbilar.

Tankfartygens medelålder 31 december 2022 var oförändrat 16 år (Figur 5).

Figur 5. Medelåldern på svenskregistrerade tankfartyg, den 31 december 2011–2022. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Medelåldern i den svenskregistrerade handelsflottan sammantaget sjönk något, från 46 till 45 år. 81 procent av fartygen var 15 år eller äldre. Den svenskregistrerade handelsflottan är i genomsnitt betydligt äldre än den utlandsregistrerade handelsflottan i svensk regi.

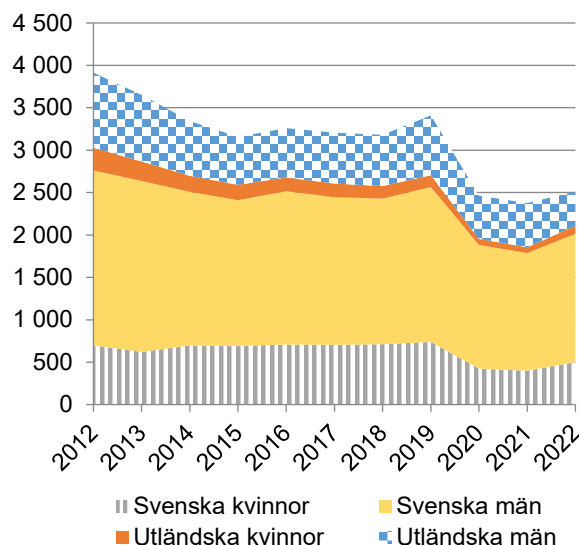
Den utlandsregistrerade handelsflottan i svensk regi som kunde disponeras av svenska rederier hade en medelålder på 15 år 2022, en minskning från 19 år 2021. Yngst var *Tankfartygen* med en medelålder på 11 år.

Mer personal ombord

Under 2022 utfördes 0,92 miljoner sjödagar av ombordanställda på de svenskregistrerade handelsfartygen, en ökning med 6 procent mot föregående år. Genomsnittligt antal anställda per dag ökade från 2 377 anställda per dag år 2021 till 2 512 år 2022. Antal anställda per dag fortsätter att vara lägre än före pandemin (3 410 år 2019).

Genomsnittligt anställda per dag var i fallande ordning: Övrig ekonomipersonal (929), Däckspersonal (564), Styrmän (247), Maskinbefäl (246), Befälhavare (209), Maskinpersonal (208), Ekonomiföreståndare (109).

Andel kvinnor i personalen var 24 procent, det är en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen kvinnor fortsätter att vara lägre än före pandemin (26 procent år 2019). Högst andel kvinnlig personal hade Övrig ekonomipersonal (46 procent) och Ekonomiföreståndare (43 procent), lägst andelar hade Maskinbefäl (2 procent) och Befälhavare (3 procent).

Figur 6. Genomsnittligt antal ombordanställda per dag. Åren 2012–2022. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Andel utländska medborgare i personalen minskade från 25 till 20 procent. Högst andel hade Ekonomiföreståndare (35 procent), lägst andel hade Befälhavare (3 procent).

Användningen av fartygen

Med användning avses hur många dagar respektive fartyg i svensk regi varit registrerade för trafik under ett år.

I underlaget ingår samtliga svenskregistrerade handelsfartyg samt även utlandsregistrerade handelsfartyg i svensk regi. Den kapacitet som svenska rederier har tillgång till är antingen i form av svenskregistrerade eller utlandsregistrerade fartyg. Därtill är fartyg i svensk regi uthyrda till utlandet, en transportkapacitet som svenska rederier inte disponerar.

Under 2022 uppgick den totala användningen av handelsfartyg i svensk regi (minst 100 brutto) till 3491 miljoner bruttodräktighetsdagar fördelat på 609 fartyg. Det är en ökning från föregående år då de utlandsregistrerade fartygen i svensk regi

minskade sin kapacitet. Av denna kapacitet avsåg 21 procent fartygen registrerade i det svenska skeppsregistret, medan 79 procent av fartygen var registrerade i utlandet, fördelat på 305 respektive 304 fartyg.

Ungefär 11 procent av fartygen i svensk regi var under 2022 uthyrda till utländska rederier, motsvarande 398 miljoner bruttodräktighetsdagar fördelat på 37 fartyg. Det var en betydande ökning jämfört med 2021 då endast en obetydlig andel var uthyrd.

Med avdrag för de fartyg som var uthyrda till utlandet uppgick av svenska rederier disponerat tonnage till 3 093 miljoner bruttodräktighetsdagar 2021 fördelat på 572 fartyg.

Världshandelsflottan

Världshandelsflottan har haft en stadig tillväxt under många år. Sedan 1990 har den växt med 274 procent, mätt i bruttodräktighet.

Mellan 31 december 2021 och 31 december 2022 ökade den med 3 procent. 2022 bestod flottan på minst 100 brutto av totalt 1 477 miljoner brutto, fördelat på 70 361 fartyg. Det kan jämföras med den svenskregistrerade flottan om 2,52 miljoner brutto (oförändrat 0,2 procent av världshandelsflottan), fördelat på 314 fartyg (0,4 procent av världshandelsflottan, en nedgång med 0,1 procentenhet).

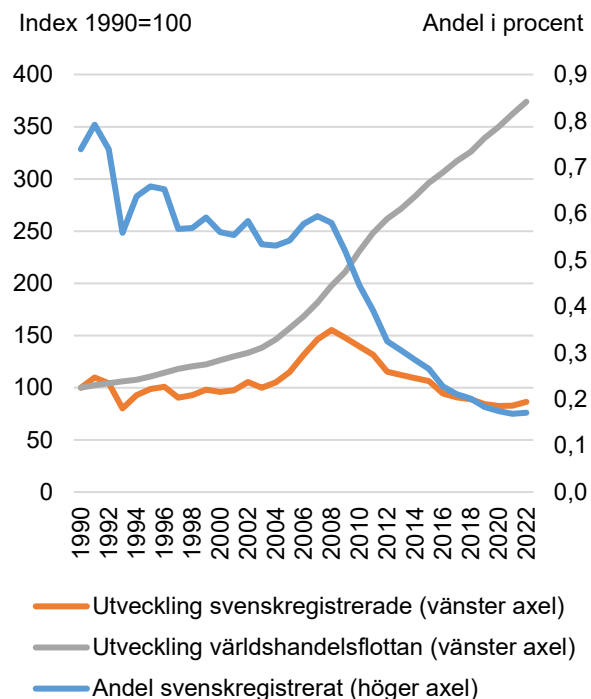
Mer information

Du hittar tabellerna med den officiella statistiken, tidigare års tabeller och beskrivande rapporter samt kvalitetsdeklaration för statistiken här, www.trafa.se/sjofart/fartyg.

Det finns också möjlighet att göra egna urval ur statistiken om fartyg i vår statistikportal: www.trafa.se/sjofart/fartyg/?cw=1&q=t0808

Kontakt:

Henrik Petterson, 010-414 42 18, e-post: henrik.petterson@trafa.se
Filippa Egnér, 010-414 42 24, e-post: filippa.egner@trafa.se

Figur 7. Den svenska handelsflottans utveckling i bruttodräktighet i förhållande till världshandelsflottan, samt de svenska fartygens andel. Åren 1990–2022. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.